

Asia: VN/14302/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta uudeksi ilmastolaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esityksestä

Sámi Árvvut ry keskittyy lausunnossaan saamelaisten osallistumisoikeutta koskeviin pykäliin ilmastolakiehdotuksessa.

Yhdistys haluaa aluksi kiinnittää huomiota siihen, että ilmastolain valmistelu on edennyt hyvin esimerkillisesti, osallistavasti ja vuorovaikutuksessa saamelaisyhteisön, saamelaisinstituutioiden, tiedeyhteisön ja ympäristöministeriön kesken ja näemme, että ilmastolain valmistelu voisi toimia laajemminkin esimerkkinä lainvalmistelussa siitä, miten tutkimus ja sidosryhmät voivat osallistua lainvalmisteluun. Yhdistys on hyvin tyytyväinen Saamelaiskäräjien ja ympäristöministeriön yhteistyöhön ilmastolain valmistelussa ja pitää ehdotusta hyvin onnistuneena saamelaisten kannalta. Lakiehdotuksessa on kuultu myös laajasti sidosryhmiä ja saamelaisyhteisöä, mikä on erinomainen lähestymistapa. Lakiesitys on valmisteltu huolellisesti, mutta tästä huolimatta tiettyjä yksityiskohtia olisi syytä pohtia uudelleen. Yhdistyksellä olisi tarkennusehdotuksia muutamiin kohtiin hallituksen esitysluonnoksessa. Hallituksen esitysluonnos on jo sellaisenaan suuri edistysaskel, mutta esitystä olisi tärkeä kehittää muutamien yksityiskohtien osalta ristiriitojen ja epätäsmällisyyksien välttämiseksi

Lakiehdotuksen perustana on perustuslaki, Pariisin ilmastopöytäkirja sekä EU:n ilmastopaketti.

Pariisin ilmastopöytäkirjan johdannossa todetaan mm., että osapuolet ovat tiedostaneet ilmastomuutoksen olevan koko ihmiskunnan yhteinen huolenaihe. Osapuolet katsovat, että niiden olisi ilmastomuutosta käsittelevissä toimissaan kunnioitettava ja edistettävä seuraavia seikkoja ja otettava ne huomioon: ihmisoikeuksiin liittyvät osapuolten velvoitteet, oikeus terveyteen, alkuperäiskansojen oikeudet ja oikeus kehitykseen, sukupuolten tasa-arvo, naisten voimaannuttamiseen ja sukupolvien väliseen oikeudenmukaisuuteen (United Nations 2019). Pariisin sopimuksen artiklan 7 mukaan sopeutumistoimien pohjana on käytettävä parasta saatavilla olevaa tieteellistä tietoa sekä tilanteen mukaan perinnetietoa, alkuperäiskansojen tietoa ja paikallisia tietojärjestelmiä (76/2016). Yhdistyksen näkemyksen mukaan esitetyllä saamelaisella

ilmastoneuvostolla voidaan toimeenpanna Pariisiin ilmastopöytäkirjan alkuperäiskansoja koskevia velvoitteita. Ilmastoneuvosto voisi toimia myös kansainvälisenä esimerkkinä Pariisiin ilmastopöytäkirjan toimeenpanemiseksi. Tämä edellyttää, että ilmastoneuvostolle annetaan aitoja ja merkityksellisiä tehtäviä. Uutta elintä, jonka tehtävät keskittyvät lausuntojen antamiseen, ei tarvita. Yhdistyksen näkemyksen mukaan lain perusteluosaa voisi tarkentaa viittauksella Pariisiin ilmastopöytäkirjan alkuperäiskansoja koskeviin velvoitteisiin.

Hallituksen esityksessä puhutaan perinnetiedosta ja perinteisestä tiedosta. Terminologia tulisi yhdenmukaistaa ja käyttää termiä perinteinen tieto kautta linjan. Ilmastolakiin ei ole ehdotettu saamelaiskulttuurin heikentämiskieltoa, joka on käytössä useissa erillislaeissa. Mikäli saamelaiskäräjälain uudistus etenee, saamelaiskäräjälaissa säädetään yleisestä viranomaisten toiminnan saamelaiskulttuurin heikentämiskiellosta. Mikäli saamelaiskäräjälaki ei etene, olisi tarkoituksenmukaista säätää ilmastolaissa saamelaiskulttuurin heikentämiskiellosta. On tärkeää, että heikentämiskielto on yhdenmukainen eri laeissa omaksuttua vähäistä suurempaa haittaa –linjausta.

Hiilineutraaliustavoite ja päästövähennystavoitteet (2 §)

Lakiin esitetään kohtaa, joka kuuluu: ”2) turvata osaltaan saamelaisten edellytykset ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan”. Linjaus on hyvä ja tärkeä, mutta selvennyksen vuoksi voisi pohtia tekstin yhdistämistä kiinteämmin ilmastomuutokseen, esimerkiksi käyttämällä muotoilua: 2) turvata saamelaisten osallistumisoikeudet ja edellytykset ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ilmastomuutokseen liittyvässä työssä/ilmastolain mukaisissa toiminnoissa. Lakiehdotuksessa lisätään saamelaisten osallistumisoikeuksia ja olisi perusteltua ottaa tästä maininta myös lain tarkoitusta käsittelevään pykälään.

Valtion viranomaisen ja kunnallisen viranomaisen edistämismääräys (5 §)

-

Suunnittelujärjestelmä, erityisesti uusi maankäyttösektorin suunnitelma (7–13 §)

-

Ilmastopolitiikan seuranta ja ilmastovuosikertomus (15–18 §)

-

Saamelaiskulttuurin edistäminen, saamelainen ilmastoneuvosto (mm. 14 §, 21 §)

Lain § 14 Saamelaiskulttuurin edistäminen

Yhdistyksellä on samanlainen huomio kuin aiemminkin liittyen edistäminen sanan käyttöön ja esittämme sen korvaamista/muokkaamista. Terminologian täytyy olla tarkkaa eikä aiheuttaa tulkintaristiriitaisuuksia. Itse pykälä käsittelee saamelaisten osallistumisoikeuksia ja saamelaisten perustuslaillisten oikeuksien huomioimista. Pykälän nimi voisi täten olla esimerkiksi saamelaisten oikeudet/saamelaisten osallistumisoikeudet. Muilta osin yhdistyksellä ei ole huomioita pykälän sisältöön.

Lain § 21 Saamelainen ilmastoneuvosto

Lakiesityksessä todetaan, että ” Saamelainen ilmastoneuvosto voisi suorittaa muita tietopohjan tuottamista koskevia tehtäviä, jotka liittyvät ilmastonmuutokseen sekä saamelaisten oikeuksiin ja kulttuuriin.” Yhdistys esittää, että tehtävät rajataan vain ilmastonmuutosta koskeviin tehtäviin. Mikäli ilmastoneuvosto työskentelisi laajemmin saamelaisten oikeuksien ja kulttuurin parissa, vaarana olisi elimen politisoituminen ja toisaalta myös tehtävät olisivat ristiriidassa Saamelaiskäräjien tehtävien kanssa. Muotoilun tulisi olla esim. seuraava. Samoin ilmastoneuvosto voisi suorittaa muita tietopohjan tuottamista koskevia tehtäviä, jotka liittyvät ilmastonmuutokseen saamelaiskulttuurin kannalta. Ilmastoneuvoston osalta ei ole kirjoitettu lakitekstissä eikä perusteluosassa osallistumisesta ilmastonmuutoksen sopeutumisen- ja hillitsemistyöhön. Tämä olisi tarpeen lisätä lakitekstiin, koska saamelaisten kannalta keskeistä on löytää keinoja ilmastonmuutoksen vaikutusten hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi kulttuurisesti kestäväällä tavalla. Saamelaiskulttuurin kannalta nämä ovat juuri ne keskeisimmät kysymykset, joiden ratkaiseminen pitäisi aloittaa. SAAMI – saamelaisten sopeutuminen ilmastonmuutoksen hankkeessa selvitettiin, että saamelaiset poronhoitajat ovat ennen kaikkea huolissaan omien perinteiden, perinteisen tiedon ja elämäntavan säilymisestä ilmastonmuutoksessa. Näihin haasteisiin ei pystytä vastamaan vain lausunnoilla ja suunnitelmilla, vaan tarvitaan todellista kehittämistyötä, jonka avulla voidaan saada konkreettista tukea ilmastonmuutoksen sopeutumiseen ja perinteiden ylläpitämiseen. Ilmastolaissa tulee luoda tälle edellytykset.

Ilmastoneuvoston tehtäviin tulisi kuulua myös ilmastonmuutokseen liittyvä viestintä, kuten kansallisessa ilmastopaneelissakin. Tiedon tuottaminen ja viestintä ovat keskeisiä vaikutuskeinoja ja tukevat esimerkiksi ilmastokasvatusta. Nykyisin ei ole saatavilla ilmastokasvatusta saamen kielellä.

Pykälän asetusta koskeva teksti tulisi kuulua samanlaisena kuin kansallisen ilmastopaneelin säädös: ”Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmastoneuvoston kokoonpanosta, jäsenten nimittämisestä, sidonnaisuuksista, palkkioista, tehtävistä ja muista ilmastoneuvoston toimintaa koskevista menettelyistä.”

Yhdistys kiinnittää huomiota perusteluosaan sivulla 16: ”Suunnitelmien valmistelussa tarvittavan tietopohjan tukemiseksi perustettaisiin saamelainen ilmastoneuvosto, jonka tehtävänä olisi tunnistaa saamelaisten oikeuksien edistämisen kannalta keskeisiä kysymyksiä”. Saamelaiskäräjillä on lakisääteinen velvollisuus edistää saamelaisten oikeuksia. Ilmastoneuvoston tehtäviin ei tulisi kuulua saamelaisten oikeuksien edistäminen. Ilmastonmuutosta neuvosto voisi tuki tarkastella ihmisoikeuskysymyksenä, muttei ole mielekästä, että sen tehtäviin liitettäisiin laajemmin saamelaisten oikeusasema. Teksti tulisi muuttaa poistamalla viittaukset saamelaisten oikeuksien edistämiseen ja korvata se ilmastonmuutosta käsittelevillä tehtävillä. Myös sivulla 22 viitataan saamelaisten oikeusaseman edistämiseen.

Ilmastolain perusteluissa tuodaan esille saamelaisina perinteisinä elinkeinoina poronhoito, kalastus ja pyynti. Perinteisinä saamelaisina elinkeinoina pidetään myös keräilyä ja saamen käsityötä, duodjia. Saamen käsityö on läheisessä yhteydessä perinteisiin saamelaiselinkeinoihin ja perustuu luonnon raaka-aineiden monipuoliseen, eettiseen ja taidokkaaseen hyödyntämiseen Saamen käsityö on perinteisistä saamelaiselinkeinoista poronhoidon ohella taloudellisesti kannattavin ja elinvoimaisin elinkeino. Käsityön harjoittamiseen liittyy laajasti perinteistä tietoa eri raaka-aineiden hyödyntämiseen ja menetelmien liittyen ja ympäristöolosuhteiden tuntemusta. Näemme tärkeänä, että saamen käsityön merkitys tuodaan esille hallituksen esityksen perusteluissa. Tällä on merkitystä ennen kaikkea perinteisen tiedon haltijoiden edustajien valintaa ajatellen. Yhdistys pitää tärkeänä, että ilmastoneuvostossa on laajalti edustettuna saamelaisten perinteisen tiedon asiantuntemusta.

Saamelainen ilmastoneuvosto on hyvin tärkeää säilyttää riippumattomana, tieteellisenä asiantuntijaelimenä. On tärkeää estää kaikin mahdollisin tavoin tilanne, että ilmastoneuvosto voisi muuttua poliittiseksi elimeksi. Tämä tulee estää siten, että neuvostoon valitaan saamelaisen perinteisen tiedon haltijat selkeillä kriteereillä. Tällaisia kriteerejä tulee olla mm. perinteisten saamelaiselinkeinojen harjoittaminen pääasiallisena elinkeinomuotonaan, asuminen saamelaisten kotiseutualueella, oman yhteisön tuki ja yhteys saamen kieleen. Esimerkiksi siidat tulisivat voida ehdottaa edustajia ilmastoneuvostoon ja tämä takaisi sen, että esitetyillä henkilöillä on oman yhteisön tuki. Riippumattomuuden turvaamiseksi perinteisen tiedon haltijoiden ei tulisi olla Saamelaiskäräjien jäseniä. Tilanne, jossa edustajaksi valittaisiin esimerkiksi kotiseutualueen ulkopuolella asuva saamelaiskäräjien jäsen vaarantaisi elimen riippumattomuuden. Sámi árvvut ry näkee erityisen tärkeänä, että ilmastoneuvosto on pysyvä elin, joka asetetaan aina neljävuotiskaudeksi.

Yhdistys pitää hyvin tärkeänä, että lainsäädännössä tunnustettaisiin saamelaiset perinteiset yhteisöjärjestelmät. Siita on saamelainen perinteinen yhteisö- ja nautinta-alueiden hallintajärjestelmä. Siidat on joskus suomennettu tokkakunniksi, mutta näitä ei voi käyttää synonyymeinä. Siidat paimentavat porojaan omalla alueellaan ja huolehtivat suhteista siitanaapureihin. Siita järjestelmä on säilynyt poronhoitotyön ohjaavana yhteisöllisenä järjestelmä, vaikka poronhoitoa koskeva lainsäädäntö ei sitä tunnusta. Yhdistys pitää tärkeänä, että perinteisen tiedon haltijat voivat keskuudestaan esittää yhteisöllisesti ehdokkaita. Esimerkiksi paliskunnat ovat suomalainen hallintajärjestelmä ja paliskunnissa on osakkaina myös ei-saamelaisia. Pidämme tärkeänä, että saamelaisia koskevissa asioissa päätäntävaltaa käyttävät saamelaiset eikä tähän sekoiteta suomalaisia instituutioita kuten paliskuntalaitosta.

Ilmastomuutos edellyttää entistä enemmän nopeaa reagointia, sopeutumistoimet eivät voi tapahtua kaksi vuotta vaikeiden talviolosuhteiden jälkeen eikä odottaa hidasta lainsäädäntöprosessia. Ilmastoneuvostolle tulisi antaa asetuksessa tehtäviä, jotka tukevat ilmastonmuutokseen sopeutumista saamelaisissa perinteisissä elinkeinoissa, ja jotka loisivat edellytyksiä nopealle reagoinnille esimerkiksi poikkeuksellisen vaikeissa lumiolosuhteissa.

Jotta ilmastoneuvosto voisi toimia tehokkaasti, sillä tulisi olla riittävät resurssit, asianesittelyä varten henkilökuntaa sekä itsenäinen vapaus toimia sille asetettujen tehtävien rajoissa. Olisi

tarkoituksenmukaista, että ilmastoneuvoston sihteerit toimisivat sekä ympäristöministeriössä että saamelaiskäräjiltä tiedonkulun ja tehokkaan työskentelyn varmistamiseksi. Ilmastoneuvostolla tulisi olla mahdollisuus käynnistää selvitys- ja tutkimushankkeita, julkaista ohjeita ja selvityksiä ja osallistua yhteiskunnalliseen ja tieteelliseen keskusteluun. Yhdistys näkee tärkeänä, että neuvosto voisi tuottaa tietoa kansallisesti, saamelaisten kotiseutualueelle sekä kansainvälisesti tukemaan ilmastopolitiikan suunnittelua. Neuvoston resursseissa tulisi huomioida tiedontuottamisen tarpeet eri kielillä, mukaan lukien saamen kielet. Neuvoston jäsenille tulee antaa työstään myös palkkiot, ja tästä tulisi olla selkeä maininta lakitekstissä. Neuvoston jäsenien toimikausista tulisi myös säätää, koska tarkoituksenmukaista ei ole, että samat henkilöt olisivat edustettuina pysyvästi neuvostossa. Peräkkäisten toimikausien määrä voitaisiin rajata esimerkiksi kahteen.

Sámi Árvvut ry näkemyksen mukaan ilmastoneuvostolla olisi hyvin tärkeää luoda ja säilyttää yhteys kansallisen ilmastopaneeliin tiedonkulun varmistamiseksi ja tehokkaan työskentelyn luomiseksi. Yksi keino olisi esimerkiksi se, että yksi ilmastopaneelin tiede-edustajista olisi jäsenenä myös saamelaisessa ilmastopaneelissa. Tästä yhteydestä ei ole minkäänlaista mainintaa lain perustelutekstissä. Olisi tärkeää, että näitä elimiä ei pidettäisi erillisinä, vaan toisiaan täydentävinä eliminä.

Lakiehdotuksessa ei tarkemmin määritellä tieteenaloja tai menettelyä, miten tiedeyhteisön edustajat valitaan ilmastoneuvostoon ja prosessia selvennetään ilmeisesti asetuksella. Yhdistyksen näkemyksen mukaan tiedeyhteisön edustajat tulee valita riippumattomasti ja niiden tulee edustaa monitieteisesti ilmastomuutoksen kannalta keskeistä asiantuntemusta. On erityisen tärkeää, että fokus on nimenomaan ilmastomuutoksessa. Tarkoituksenmukaista ei ole, että elimestä tulisi laajemminkin saamelaisten oikeusasemaan liittyvien kysymyksen arviointipaneeli. Saamelaisten oikeusasemaan liittyvät kysymykset kuuluvat Saamelaiskäräjien tehtäväkenttään. Yhdistys näkee, että ilmastomuutos on saamelaisille niin suuri haaste, että elimen on keskityttävä vain ilmastomuutokseen, joko suorana tai välillisesti liittyviin asiakokonaisuuksiin. Tiedevalojen edustajissa on tärkeää huomioida ilmastomuutoksen ympäristövaikutukset, mutta myös kulttuuriset vaikutukset. SÁ-yhdistys ei pidä tarpeellisena määrittää tarkemmin tieteenaloja, joista edustaja valitaan. Esityksen perusteluissa on mainittu sivulla 55 luonnontieteet ja yhteiskuntatieteet. Pitäisimme tarkoituksenmukaisempana viitata luonnon- ja ihmistieteisiin. Ihmistiede on laajempi käsite, sisältäen myös yhteiskuntatieteet. Täten tieteenaloja ei rajattaisi liikaa.

Lähtökohtana olisi tärkeää, että tiedeyhteisön edustajissa olisi edustettuina tutkijoita, jotka ovat paneutuneet ilmastomuutokseen myös saamelaiskulttuurin kannalta. Kansallisessa ilmastopaneelissa tiedeyhteisön edustajat valitaan yliopistojen ja tutkimuslaitosten tekemien esityksien pohjalta. Saamelaisen ilmastoneuvoston osalta voisi olla tarkoituksenmukaisinta mahdollistaa myös tiedeyhteisön edustajien hakeutuminen suomalaisten tutkimuslaitosten ulkopuolelta, jotta naapurimaiden tutkimuslaitoksissa olevilla tutkijoilla olisi mahdollisuus hakeutua tähän työhön. Neuvoston tehokkaan työskentelyn varmistamiseksi on kuitenkin tarve huolehtia siitä, että neuvostolla on yhteinen työskentelykieli, jota kaikki ymmärtävät.

Perinteisen tiedon haltijoiden valinta on tehtävä huolellisesti, asiantuntijakeskeisesti ja riippumattomasti. Sellaista tilannetta ei saa tulla eteen, jossa edustajia valitaan kiintiöiden perusteella, ikäryhmittäin tai poliittisesti. Neuvostossa tulee olla kattavasti perinteisen tiedon haltijoita perinteisistä saamelaiselinkeinoista. Asetuksessa tulee laatia malli, miten edustajat valitaan ja miten prosessissa voidaan taata riippumattomuus poliittisesta päätöksenteosta ja varmistetaan valittavien henkilöiden asiantuntemus. Yhdistys näkemyksen mukaan on tarpeellista, että asetusta valmisteltaessa otetaan huomioon tutkimustieto ja kuullen saamelaisyhteisöä.

SÁ-yhdistys pitää erittäin perusteltuna ja kannatettavana, että ilmastoneuvosto toimisi ympäristöministeriön yhteydessä ja tämä tarjoaisi todellisia synergiaetuja. Jatkotyössä olisi tärkeää myös pohtia ilmastoneuvoston ja kansallisen artikla 8(j)- asiantutijaelimen yhtymäkohtia ja mahdollista yhteistyötä, koska luonnon monimuotoisuuden heikkenemisellä, perinteisen tiedon uhanalaistumisella ja ilmastomuutoksella on läheinen yhteys.

Sámi Árvvut ry näkemyksen mukaan eräs keskeisimmistä ilmastoneuvoston tehtävistä olisi ohjelman/suunnitelman laatiminen saamelaisten sopeutumiseksi ilmastomuutokseen. Se tukisi kansallista ja alueellista ilmastopoliittikan toimeenpanoa. Lakiehdotuksen perusteluissa tuodaan esille (s. 55) että ilmastoneuvosto toimisi muutaman vuoden määräajalla sekä toiminta keskittyisi ilmastolain mukaisten suunnitelmien valmistelun ajalle. Yhdistys pitää tätä liian rajoittavana ja näkee tarpeellisena, että neuvosto työskentelisi vakinaisesti. Suunnitelmien valmistumisen jälkeen niiden toteutumisesta tulee myös seurata, ja yhdistyksen näkemyksen mukaan saamelainen ilmastoneuvosto on paras elin seuraamaan niiden toteutumista. Ilmastoneuvoston toiminnan rajaaminen vain suunnitelmien laadintaa varten on resurssien tuhlaamista. Yhdistyksen käsityksen mukaan tällaisella elimellä, johon kootaan huomattavasti asiantuntemusta, olisi laajemminkin käyttöä ilmastopoliittisessa työssä.

On myös huomioitava, että ilmastoneuvostolla tulee olla kunnianhimoisia ja haasteellisia tehtäviä, jotta ilmastoneuvoston tehtävät olisivat kiinnostavia ja siihen voitaisiin houkutellessa perinteisen tiedon haltijoita ja tiedemaailman huippuja. Yhdistys ehdottaakin, että tehtäviä laajennetaan koskemaan laajemmin tiedon tuottamista ilmastomuutoksesta. On tärkeää, että tässä vaiheessa tehtäviä ei rajata liikaa, koska kyseessä on uuden elimen perustaminen ja ensimmäisen toimikauden aikana muodostuvat neuvoston toimintatavat, yhteistyömuodot eri viranomaisten kanssa ja identifioidaan erilaiset tiedontarpeet. On välttämätöntä, että ensimmäinen toimikausi on riittävän pitkä työn käynnistämiseksi, eli neljä vuotta ja tehtäväkenttä tulee jättää paremminkin laajemmaksi kuin rajaavaksi. Ilmastopoliittikkaa ei tehdä vain kansallisilla suunnitelmilla, vaan myös muun lainsäädännön ja hallinnon kehittämiseksi sekä uusia toimintatapoja luomalla. Ilmastomuutoksen vaikutusten selvittäminen edellyttää myös kattavaa seuranta- ja mittariston luomista saamelaiskulttuurille kohdistuvien vaikutusten osalta. Ilmastoneuvosto voisi olla avainasemassa tässä työssä. Yhdistys esittää, että ympäristöministeriö ja Saamelaiskäräjät voisivat yhdessä työstää esitystä vielä siten, että se ei ole liian rajaava. On myös mahdollista, että ensimmäisen toimikauden jälkeen ilmastoneuvoston toimintaa tulee vielä tarkentaa saatujen kokemusten perusteella ja täten olisi ehkä hyödyllisempi säätää yksityiskohdista asetuksella.

Sivulla 55 kirjoitetaan edelleen, että ilmastoneuvoston tehtäviin kuuluvat saamelasikulttuurin edistämistehtävät, neuvoston tulisi tarkastella asioita saamelaiskulttuurin edistämisen näkökulmasta. Täten ilmastoneuvoston tehtävät olisivat ristiriidassa Saamelaiskäräjien asetettujen tehtävien kanssa. Yhdistys näkee tärkeänä, että ilmastoneuvoston kaikki tehtävät liittyvät ilmastonmuutokseen, siihen sopeutumiseen ja hillitsemiseen. Yhdistyksen näkemyksen mukaan kuvausta tulisi muuttaa esimerkiksi seuraavasti: Ilmastoneuvosto antaisi lausuntoja ilmastolain mukaisista ilmastopolitiikan suunnitelmista saamelaiskulttuurin ja saamelaisten kotiseutualueelle kohdistuvien vaikutuksien ja toimenpiteiden vaikutuksista ja antaisi esityksiä ilmastopolitiikan kehittämiseksi saamelaisten ja saamelaiskulttuurin kannalta.

Sámi Árvvut yhdistys haluaa lopuksi painottaa, miten tärkeä ilmastoneuvoston perustaminen on saamelaisille. Esityksellä on laaja saamelaisyhteisön ja ennen kaikkea perinteisen tiedon haltijoiden tuki. Ilmastoneuvosto on ainutlaatuinen ja tärkeä uusi avaus myös saamelaisyhteisön ja Suomen valtion välisissä suhteissa ja keino auttaa konkreettisesti saamelaisia säilyttämään oman kielensä ja kulttuurinsa. On täten ehdottoman tärkeää, että neuvostolle annetaan saamelaisyhteisön kannalta tärkeitä tehtäviä, riittäviä resursseja ja mahdollisuuksia toimia. Mikäli neuvoston rooli typistetään vain muutamien lausuntojen antamiseen, se voi turhauttaa saamelaisia ja se olisi epäonnistuminen. Ilmastoneuvostolle on tärkeä antaa riittävät työkalut, jotta se voi riippumattomasti kehittää ja suunnata toimintaansa ilmastolain mukaisissa tehtävissä. Saamelainen ilmastoneuvosto on myös Suomen valtiolle suuri mahdollisuus ja keino olla kansainvälisten ihmisoikeuksien etulinjassa kehittämässä toimintamallia Pariisin sopimuksen toimeenpanemiseksi ja luomassa uudenlaista, asiakeskeistä yhteistyötä saamelaisyhteisön kanssa. Tätä mahdollisuutta ei saa pilata ja ympäristöministeriöllä ja Saamelaiskäräjillä on suuri valta huolehtia siitä, että tehtävä onnistuu.

Suomen ilmastopaneeli (20 §)

-

Muutoksenhaku (22 §)

-

Esityksen vaikutukset

-

Muita huomioita

-

